

General | | Actualitzat el 21/03/2022 a les 06:16

Donació de sang del cordó umbilical: què és, per què serveix i què hem de tenir present?

Et contestem les preguntes freqüents amb relació a la donació de sang del cordó umbilical

[inicicentrareport]La sang del cordó umbilical és rica en cèl·lules mare i per això s'ofereix a la recta final de l'embaràs la possibilitat de fer-ne una donació. Aquesta sang serveix per ajudar a tractar **malalties greus** de la medul·la òssia, com la **leucèmia** i altres tipus de càncer. I és que les **cèl·lules mare** són capaces de curar aquestes i altres patologies com **immunodeficiències**, a més d'oferir noves esperances en medicina regenerativa.

Ens ho explica l'**Elisenda Farssac**, responsable del programa de donació de sang de cordó del **Banc de Sang i de Teixits**. "És una donació altruista que es fa sota el cribratge d'un/a professional osbètric/a per garantir que es donen les condicions de salut de la mare i el nadó".

En els últims anys, s'ha incrementat molt significativament l'utilitat d'aquestes **donacions** passant d'un 10 a un 70% d'aplicabilitat. "Inicialment, el banc de cordó anava exclusivament dirigit al trasplantament. El percentatge d'utilització era molt baix perquè no totes les sangs residuals recollides tenen la qualitat cel·lular per ser trasplantades".

Ara, aquestes donacions que inicialment es descartaven, es destinen a nous usos terapèutics com, per exemple, **gel de plaquetes**, **col·liri**, etc. "Hi ha persones en llista d'espera per rebre aquests tractaments", explica Farssac.

Fins i tot hi ha l'horitzó un estudi clínic per fer transfusions de sang del cordó a **premats extrems**. Els beneficis serien molts si es demostra que és una teràpia segura i eficaç, segons apunta la responsable del programa, ja que els nounats que reben sang adulta pateixen complicacions que es podrien minimitzar amb la transfusió d'**hemoglobina fetal**.

[GotaVerdaPle]**Quan i com es fa?** La donació de la sang del cordó té lloc en el mateix moment del part. "Un cop la criatura ha nascut i s'ha comprovat el seu bon estat de salut i el de la mare, s'espera mínim un minut a pinçar el cordó seguint les recomanacions de l'**Organització Mundial de la Salut** i, a continuació, es recull la sang residual que queda", detalla la responsable del programa.

[GotaVerdaPle]**I el pinçament, com és?** La donació garanteix el **clampatge tardà**, és a dir el pinçament del cordó passat almenys un minut, seguint el criteri dels organismes internacionals i nacionals de la salut. Convé saber, però, que això és incompatible amb pinçar el cordó un cop ha deixat de bategar, que segons la **Plataforma científica en defensa del clampatge òptim del cordó umbilical**, seria l'ideal per a tota criatura.

L'anomenen pinçament òptim i segons el col·lectiu "és l'únic que respecta la fisiologia, individualitza les necessitats de la criatura i espera que la transició placentària hagi acabat". "La sang del cordó pertany al nadó, i és necessària per a la salut present i futura", argumenta la llevadora i membre de la plataforma **Laia Casadevall**.

Fins avui, l'**evidència científica** ha pogut demostrar que pinçar precoçment el cordó umbilical comporta riscos per a la criatura a curt i llarg termini. Els **beneficis** del clampatge tardà o òptim, en

canvi, són clars:

[GotaVerdaPle] Major aportació d'hemoglobina en néixer

[GotaVerdaPle] Menor risc d'anèmia durant el primer any de vida

[GotaVerdaPle] Major aportació de cèl·lules mare, major pes, menor risc d'hipòxia

[GotaVerdaPle] Millors habilitats motores, fines i socials, a l'edat de 4 anys que indiquen efectes positius en el neurodesenvolupament a llarg termini

[GotaVerdaPle] Menor risc d'hemorràgia ventricular, enterocolitis necronitzant, necessitat de transfusió sanguínia o mort en nadons prematurs

[GotaVerdaPle] **Com puc fer-me donant de cordó?**

Quan una persona embarassada desitja ser donant de sang de cordó umbilical, ha de dirigir-se a un dels bancs de sang de cordó existents a l'Estat o a una de les Maternitats autoritzades, el llistat de les quals es troba disponible a la pàgina web de l'Organització Nacional de Trasplantaments.

Davant del dubte, podeu demanar-li al vostre ginecòleg/a. Prèviament a la donació, se l'haurà d'informar sobre el procés i firmarà, en cas d'estar d'acord, un **consentiment informat**.

Per a la donació de la sang de cordó umbilical resulta imprescindible realitzar el següent:

[GotaVerdaBuit] Una **història clínica** detallada a la mare sobre les possibles malalties infeccioses, hematològiques o de qualsevol altre tipus que contraindiquen la utilització de la sang de cordó.

[GotaVerdaBuit] La realització a la mare en el moment del part d'una **anàlisi de sang** per descartar qualsevol procés infecciós que pogués ser transmissible a la sang del cordó, en especial, els tests de l'hepatitis B i C, HIV i sífilis, entre altres.

[GotaVerdaBuit] Un **examen clínic** del seu nadó al naixement i opcionalment després dels 3 mesos realitzat per un pediatra.

[GotaVerdaBuit] Qualsevol **resultat patològic** que resulti en els estudis realitzats amb motiu de la donació de la sang de cordó serà comunicat.

[GotaVerdaBuit] La sang del cordó umbilical serà **criopreservada** i eventualment utilitzada per a la realització d'un trasplantament a qualsevol pacient anònim del món que el necessiti, sense altra referència que la millor compatibilitat possible.

És important remarcar que no s'entrega **cap compensació econòmica** ni de cap altre tipus per la donació de sang de cordó umbilical.

[GotaVerdaPle] **Pots donar la sang del cordó si....**

[GotaVerdaBuit] Ets **major de d'edat** i tens uns hàbits de vida **saludables**.

[GotaVerdaBuit] **No tens antecedents** de malalties potencialment transmissibles a través de la sang.

[GotaVerdaBuit] Estàs ben informada i fas la donació de forma **conscient i altruista**.

[GotaVerdaPle] **No pot donar sang de cordó umbilical si...**

[GotaVerdaBuit] Ets portadora del **virus de la Immunodeficiència Humana (VIH)** o Virus de la SIDA o creus que podria ser-ho.

[GotaVerdaBuit] Si ets portadora d'algun dels **virus de l'hepatitis (B o C)** o creus que podria ser-ho.

[GotaVerdaBuit] Si ets positiva de **Covid**, o has passat la malaltia fa menys de 28 dies.

[GotaVerdaBuit] Si t'has injectat **drogues** (heroïna, hormones per augmentar la musculatura) algun cop, encara que hagi estat tan sols una vegada i fa molt de temps.

[GotaVerdaBuit] Si ha acceptat alguna vegada diners, drogues o un altre tipus de **pagament** a canvi de mantenir relacions sexuals.

[GotaVerdaBuit] Si ha mantingut, en els darrers quatre mesos, relacions sexuals amb diverses parelles, alguna persona portadora del virus de la SIDA (VIH), alguna persona que hagi pogut punxar-se drogues intravenoses, alguna persona que exerceixi o hagi exercit la prostitució.

[GotaVerdaPle] **Com es fa la donació?**

La tècnica per recollir la sang és senzilla. Després del naixement, mentre es fa el **pell a pell**, es deixa passar més d'un minut abans de pinçar el cordó umbilical i es recull la sang residual.

Cal tenir present que només es pot realitzar la donació en **parts a terme**, i sempre que la criatura i la mare es trobin en bon estat de salut. Si hi ha hagut alguna complicació, la criatura és prematura o té baix pes, la donació es descarta in situ perquè es valora que és prioritari deixar que tota la sang del cordó arribi a la criatura recent nascuda.

[GotaVerdaPle] **Puc guardar la sang del cordó per a ús autòleg, és a dir, per a la meva criatura?**

El RD Llei 9/2014, de 4 de juliol, reconeix la capacitat dels progenitors de poder guardar la sang de cordó umbilical (SCU) per a ús autòleg eventual. Tot i així, el Banc de Sang i de Teixits, de titularitat pública, només contempla aquesta opció en cas de **malalties hematològiques** molt concretes i sota **prescripció mèdica**.

De fet, fins al moment, no hi ha cap banc autòleg autoritzat a l'Estat i les famílies que ho fan l'emmagatzemen en bancs de SCU a l'**estranger**.

Múltiples persones expertes s'han expressat en contra de l'**emmagatzematge autòleg** de la SCU per la poca utilitat reconeguda que té. A més, existeixen resolucions de la Comissió Nacional de Trasplantament i de la pròpia Comissió Europea i del Consell d'Europa expressant la seva oposició o almenys els seus grans dubtes davant aquests bancs que guarden de forma autòloga la sang de cordó umbilical.

No tots els cordons extrets són viables per a la seva utilització posterior, ja que fins un **20%** no presenta la cel·lularitat adequada. A això cal afegir un altre percentatge que es pot **contaminar** en el procés o deteriorar en el seu trasllat. Fins a un **40%** de les unitats de sang de cordó donades no són finalment utilitzables per a trasplantaments.

Per altra banda i el més important, la probabilitat que les unitats de SCU emmagatzemades siguin utilitzades finalment per la criatura, en l'embaràs del qual la mare les ha donat, són extremadament baixes.

El motiu és que gairebé totes les indicacions de trasplantament en la infantesa es deuen a **malalties que tenen una base genètica o congènita** i, per tant, poden estar presents a les cèl·lules del cordó i que, un cop fet el diagnòstic, el fan inútil per a l'eventual trasplantament del nen o de qualsevol altre pacient.

[ficentrareport]